NORAKSTS
Lieta Nr.A42604207
AA43-0647-10/13

SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā

Rīgā 2010.gada 22.jūlijā

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesas sēdes priekšsēdētāja S.Kanenberga,
tiesneses I.Amona un S.Zakrevska,

piedaloties pieteicējam *G.Š.* un atbildētājas Rīgas domes Administratīvās komisijas pārstāvim *M.B.*,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz *G.Š.* pieteikumu par Rīgas domes Administratīvās komisijas 2007.gada 2.jūlija lēmuma Nr.AK-07-596-ap atcelšanu un zaudējumu atlīdzinājumu, sakarā ar *G.Š.* apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 10.jūnija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2007.gada 14.jūnijā *G.Š.* (turpmāk arī – pieteicējs) vērsās Rīgas domē ar iesniegumu par mantiskā zaudējuma Ls 400 apmērā atlīdzināšanu.

Ar Rīgas domes Administratīvās komisijas priekšsēdētājas 2007.gada 2.jūlija lēmumu Nr.AK-07-596-ap (turpmāk arī – Lēmums) pieteicēja lūgums noraidīts, jo komisijas ieskatā pieteicējam nav tiesiska pamata prasīt mantiskā zaudējuma atlīdzinājumu.

[2] 2007.gada 29.augustā Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicēja pieteikums par Lēmuma atcelšanu un pienākuma uzlikšanu Rīgas domei atlīdzināt viņam nodarītos mantiskos zaudējumus Ls 400 apmērā.

Pieteicējs 2007.gada 30.maijā noslēdzis līgumu ar sabiedrību ar ierobežotu atbildību (turpmāk– SIA) „Juridiskais birojs „Daugava”” par juridisko pakalpojumu sniegšanu, proti, pārstāvēt pieteicēja tiesības un intereses, kas saistītas ar mantiskā zaudējuma, personīgā un morālā kaitējuma atlīdzināšanu sakarā ar prettiesisko Rīgas domes Administratīvās komisijas 2005.gada 28.deptembra lēmuma Nr.D5734-4 un 2005.gada 30.novembra lēmuma Nr.D5742-35 pieņemšanu. Pieteicējs nepieciešamību pārstāvēt viņa tiesības un intereses pamatojis ar to, ka viņš ir ārzemnieks – Krievijas Federācijas pilsonis.

Pieteicējam nodarīti mantiskie zaudējumi Ls 400 apmērā – Ls 200 apmērā, kas apmaksāti par juridiskās palīdzības sniegšanu SIA „Juridiskais

birojs „Jurex Plus”” un Ls 200 apmērā par juridiskās palīdzības sniegšanu SIA „Juridiskais birojs „Daugava””.

[3] 2007.gada 16.oktobrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts Rīgas domes Administratīvās komisijas (turpmāk– atbildētāja) paskaidrojums, kurā, pamatojoties uz Lēmumā minētajiem argumentiem, atbildētāja pieteicēja pieteikumu neatzīst.

[3.1] Pieteicēja apgalvojums, ka viņš ir ārzemnieks un neorientējas vietējā tiesību sistēmā, nevar tikt uzskatīts par attaisnojumu, jo spēkā esošie likumi un Ministru kabineta noteikumi ir saistoši visā Latvijas teritorijā un to nezināšana neatbrīvo no atbildības.

[3.2] No Valsts pārvaldes iestāžu nodarīto zaudējumu atlīdzināšanas likuma (turpmāk arī – Atlīdzināšanas likums) 10.panta pirmās daļas izriet, ka cietušais nav tiesīgs pilnīgi vai daļēji saņemt zaudējuma atlīdzinājumu, ja viņš nav, izmantojot savas zināšanas, spējas un praktiskās iespējas, darījis visu iespējamo, lai zaudējumu novērstu vai samazinātu.

Atbildētājas ieskatā pieteicējs nav centies samazināt materiālos zaudējumus, kas saistīti ar Rīgas domes Administratīvās komisijas 2005.gada 28.septembra lēmuma Nr.D5734-4 un 2005.gada 30.novembra lēmuma Nr.D5742-35 pārsūdzēšanu tiesā. Ņemot vērā to, ka administratīvais process tiesā balstās uz objektīvās izmeklēšanas principu, nevis uz sacīkstes principu, pieteicējam nav jābūt specifiskām juridiskām zināšanām, lai aizstāvētu savas tiesības patstāvīgi, tādējādi neradot sev zaudējumus. Minētie zaudējumi neizriet no iestādes izdota administratīvā akta, bet radušies pieteicēja paša darbības rezultātā.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 10.jūnija spriedumu nolemts noraidīt pieteicēja pieteikumu par Lēmuma atcelšanu un mantiskā zaudējuma Ls 400 apmērā atlīdzinājumu.

Spriedums pamatots ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[4.1] Tiesa atzina, ka persona var prasīt zaudējumu atlīdzinājumu, ja zaudējumi nodarīti ar administratīvo aktu vai faktisko rīcību, kas atzīta par prettiesisku.

[4.2] Administratīvā rajona tiesa ar 2007.gada 12.februāra spriedumu nolēma atcelt Rīgas domes Administratīvās komisijas 2005.gada 28.septembra lēmumu Nr.D5734-4 un 2005.gada 30.novembra lēmumu Nr.D5742-35 ar tā pieņemšanas dienu. Atzīstams, ka iestāde, pieņemot lēmumus, rīkojusies prettiesiski, kas novedis pie lēmumu prettiesiskuma.

Tādējādi pieteicējam ir tiesisks pamats prasīt zaudējumu atlīdzinājumu no Rīgas domes.

[4.3] Tiesa atzina, ka mantiskais zaudējums, kas radies iestādes prettiesiska administratīvā akta vai prettiesiskas faktiskās rīcības dēļ, ir atlīdzināms, ja starp iestādes prettiesisku rīcību un nodarīto zaudējumu pastāv tieša cēloņsakarība – minētā rīcība rada šo seku iestāšanās reālu iespēju un ir bijis galvenais radīto seku faktors. Nosakot zaudējumu apmēru, jāņem vērā ne tikai iestādes, bet arī cietušā rīcība.

Tiesa secināja, ka administratīvā akta atcelšanas gadījumā privātpersona ir tiesīga prasīt atlīdzinājumu, kas saistīts ar izdevumiem par lietā saņemto juridisko palīdzību.

[4.4] Tiesa atzina, ka pieteicējs nav iesniedzis dokumentus, kas apliecinātu tieši viņa izdevumus juridiskās palīdzības saņemšanā. Tādējādi lietā nav konstatējama cēloņsakarība starp pieteicēja iesniegto dokumentu un norādītajiem mantiskajiem zaudējumiem, kas saistīti ar juridiskās palīdzības saņemšanu. Ņemot vērā minēto, pieteicēja prasījums par zaudējumu atlīdzināšanu noraidāms.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 10.jūnija spriedumu pieteicējs iesniedza apelācijas sūdzību.

Apelācijas sūdzība pamatota ar turpmāk minētajiem argumentiem.

[5.1] SIA „Junex Plus" valdes loceklis *V.K.* var apliecināt, ka minētais uzņēmums sniedzis pieteicējam juridisko palīdzību saistībā ar konkrēto lietu, un ka par šo pakalpojumu samaksāts Ls 200.

[5.2] Attiecībā par SIA „Juridiskais birojs „Daugava"" sniegto pakalpojumu pieteicējs norāda, ka no noslēgtā līguma 1.punkta redzams, ka pasūtītājs uzdod, bet izpildītājs apņemas izpildīt juridisku darbu, proti, pārstāvēt pasūtītāja tiesības un intereses, kas saistītas ar mantisko zaudējumu, personīgā un morālā kaitējuma atlīdzināšanu sakarā ar atbildētājas lēmumiem. Līdz ar to pieteicēja ieskatā lietā nav strīda par to, ka juridiskie pakalpojumi tika sniegti saistībā ar konkrēto lietu. Par minēto pakalpojumu pieteicējs samaksājis Ls 200, ko apliecina kvīts.

[6] 2009.gada 13.jūlijā Administratīvajā apgabaltiesā saņemts atbildētājas rakstveida paskaidrojums, kurā komisija norāda, ka piekrīt Administratīvās rajona tiesas 2009.gada 10.jūnija spriedumā minētajiem apsvērumiem.

[7] Tiesas sēdē pieteicējs pieteikumu un apelācijas sūdzību uzturēja un lūdza pieteikumu apmierināt, pamatojoties uz pieteikumā un apelācijas sūdzībā minēto argumentu pamata.

Atbildētājas pārstāvis apelācijas sūdzību neatzina uz pārsūdzētajā lēmumā norādīto argumentu un sniegto paskaidrojumu pamata. Lūdza apelācijas sūdzību un pieteikumu noraidīt.

Motīvu daļa

[8] Noklausījusies administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus un izvērtējusi lietas materiālus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka *G.Š.* apelācijas sūdzība ir daļēji pamatota, bet pieteikums ir daļēji apmierināms.

[9] Administratīvā apgabaltiesa konstatē turpmāk minētos lietas faktiskos apstākļus.

[9.1] Ar Rīgas domes Administratīvās komisijas 2005.gada 28.septembra lēmumu Nr.D-5734-4 pieteicējam piemērots naudas sods Ls 50 apmērā.

Nepiekrītot minētajam lēmumam, pieteicējs to apstrīdēja.

[9.2] Ar Rīgas domes Administratīvās komisijas 2005.gada 30.novembra lēmumu Nr.D5742-35 pārsūdzētais lēmums atstāts negrozīts.

[9.3] 2005.gada 22.decembrī Administratīvajā rajona tiesā saņemts pieteicēja pieteikums par Rīgas domes Administratīvās komisijas 2005.gada 30.novembra lēmuma Nr.D5742-35 atcelšanu (administratīvā lieta Nr.A42489305).

[9.4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2007.gada 12.februāra spriedumu nolemts: 1) atcelt Rīgas domes Administratīvās komisijas 2005.gada 28.septembra lēmumu Nr.D5734-4 un 2005.gada 30.novembra lēmumu Nr.D5742-35 ar tā pieņemšanas dienu; 2) atstāt bez izskatīšanas pieteikumu daļā par mantisko zaudējumu atlīdzināšanu *(lietas 6.-11.lapa)*.

[9.5] 2007.gada 14.jūnijā pieteicējs vērsās ar iesniegumu Rīgas domē par mantiskā zaudējuma Ls 400 apmērā atlīdzināšanu *(lietas 17., 18.lapa)*.

[9.6] Ar Lēmumu pieteicēja lūgums noraidīts *(lietas 20.lapa)*.

[10] Kā Administratīvo lietu departaments norādījis jau iepriekš *(2006. gada 2. novembra sprieduma lietā SKA-415/2006 17. punkts),* skatot pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, tiesai ir jāpārbauda, vai pastāv labvēlīga administratīvā akta izdošanas priekšnoteikumi. Nelabvēlīgais administratīvais akts, ar kuru iestāde atteikusi apmierināt pieteicēja prasījumu, šādā gadījumā ir vērtējams vienīgi kā lietas iepriekšējās ārpustiesas izskatīšanas rezultāts, tas ir, priekšnoteikums, lai persona varētu vērsties tiesā ar pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, bet šī nelabvēlīgā administratīvā akta atcelšana nav patstāvīgs pieteikuma priekšmets. Šāda nostādne izriet no apstākļa, ka atteikuma izdot labvēlīgu aktu, kas ir negatīvs administratīvais akts, atcelšana nedod pieteicējam labumu, kuru viņš vēlas iegūt, piemēram, invalīda statusu. Tādu dod vienīgi labvēlīga akta izdošana. Gadījumā, ja tiek pieņemts lēmums par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, iepriekš izdotais atteikums automātiski zaudē spēku. Tādējādi atteikuma izdot labvēlīgu administratīvo aktu atcelšana, vienlaikus neuzliekot pienākumu izdot labvēlīgu administratīvu aktu, ir bezjēdzīga, jo tā nerada tiesiskas sekas. Līdz ar to atteikuma izdot labvēlīgu administratīvo aktu tiesiskums pārbaudāms, skatot prasījumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, nevis vērtējams kā patstāvīgs prasījums par administratīvā akta atcelšanu.

Ņemot vērā iepriekš norādīto, Administratīvā apgabaltiesa secina, ka pieteicēja prasījums ir par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, proti, pienākuma uzlikšanu iestādei atlīdzināt radušos zaudējumus.

[11] Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 92.pants noteic, ka nepamatota tiesību aizskāruma gadījumā ikvienam ir tiesības uz atbilstīgu atlīdzinājumu. Administratīvā procesa likuma (turpmāk – APL) 92.pants noteic, ka ikviens ir tiesīgs prasīt atbilstīgu atlīdzinājumu par mantiskajiem zaudējumiem, vai personisko kaitējumu, arī morālo kaitējumu, kas viņam nodarīts ar administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību.

Atlīdzināšanas likuma 4.panta pirmā daļa noteic, ka iestāde zaudējumu var nodarīt ar darbību, izdodot prettiesisku administratīvo aktu, vai veicot

prettiesisku faktisko rīcību, vai arī ar bezdarbību, ja iestādei bija pienākums rīkoties, bet tā prettiesiski nav rīkojusies.

No minēto tiesību normu satura izriet, ka persona var prasīt zaudējumu atlīdzinājumu, ja zaudējumi nodarīti ar administratīvo aktu vai faktisko rīcību, kas atzīta par prettiesisku.

[12] Administratīvā apgabaltiesa konstatē, ka Administratīvā rajona tiesa ar 2007.gada 12.februāra spriedumu nolēma atcelt Rīgas domes Administratīvās komisijas 2005.gada 28.septembra lēmumu Nr.D5734-4 un 2005.gada 30.novembra lēmumu Nr.D5742-35 ar tā pieņemšanas dienu, jo konstatēja, ka pieteicējs nesaņēma uzaicinājumu ierasties uz domes Administratīvās komisijas sēdi. Tātad lieta izskatīta bez pieteicēja klātbūtnes, nepārliecinoties, ka pieteicējam pienācīgā kārtā paziņots par lietas izskatīšanas laiku un vietu. Atbildētāja, pieņemot pārsūdzētos lēmumus, nebija uzklausījusi personu, kura tiek saukta pie administratīvās atbildības, tādējādi pieļaujot būtisku procesuālu pārkāpumu, kas varēja ietekmēt lēmuma saturu. Ņemot vērā, ka atbildētāja atzina prasījumus par Rīgas domes Administratīvās komisijas 2005.gada 28.septembra lēmuma Nr.D5734-4 un 2005.gada 30.novembra lēmuma Nr.D5742-35 atcelšanu, tiesa uzskatīja, ka procesuālās ekonomijas nolūkā lietā nav nepieciešams analizēt citus pieteicēja argumentus un pārsūdzēto lēmumu tiesiskumu pēc būtības (*lietas 8.-11.lapa)*.

Līdz ar to ir atzīstams, ka iestāde, pieņemot lēmumus rīkojusies prettiesiski. Tādējādi pieteicējam ir tiesisks pamats prasīt zaudējumu atlīdzinājumu no Rīgas domes.

[13] Saskaņā ar Atlīdzināšanas likuma 6.pantu tiesības uz zaudējuma atlīdzinājumu rodas, ja starp iestādes prettiesisko rīcību un cietušajam nodarīto zaudējumu pastāv tieša cēloņsakarība – objektīva saikne starp iestādes rīcību un tās radītajām laika ziņā sekojošām zaudējumu nodarošām sekām, proti, minētā rīcība rada un nosaka šo seku iestāšanās reālu iespēju un ir galvenais faktors, kas nenovēršami radījis šīs sekas. Cēloņsakarība nepastāv gadījumā, kad tāds pats zaudējums būtu radies arī tad, ja iestāde būtu rīkojusies tiesiski.

Minētā likuma 7.panta pirmā daļa noteic, ka mantiskais zaudējums šā likuma izpratnē ir katrs mantiski novērtējams pametums, kas cietušajam radies ar iestādes prettiesiska administratīvā akta vai prettiesiskas faktiskās rīcības dēļ.

Civillikuma 1770.panta izpratnē jēdziens "pametums" saprotams kā jebkāds mantas samazinājums, zudums, kā arī peļņas atrāvums, papildu izdevumi un citas mantiski novērtējamas tiesību aizskāruma sekas *(skat. K.Torgāns. Civillikuma komentāri. Saistību tiesības.-Rīga, Mans īpašums, 1998.-267.lpp.)*.

Savukārt saskaņā ar Atlīdzināšanas likuma 11.panta pirmo daļu mantiskā zaudējuma atlīdzinājuma tiesiskais pamats un apmērs tiek pierādīts ar Administratīvā procesa likumā noteiktajiem pierādīšanas līdzekļiem. Kā izriet no 13.panta pirmās daļas, nosakot atbilstīgu zaudējuma atlīdzinājuma apmēru, ņem vērā iestādes rīcības tiesisko un faktisko pamatojumu un motīvus, kā arī cietušā rīcību.

No minētā izriet, ka mantiskais zaudējums, kas radies iestādes prettiesiska administratīvā akta vai prettiesiskas faktiskās rīcības dēļ, ir atlīdzināms, ja starp iestādes prettiesisku rīcību un nodarīto zaudējumu pastāv tieša cēloņsakarība – minētā rīcība rada šo seku iestāšanās reālu iespēju un ir bijis galvenais radīto seku faktors. Nosakot zaudējumu apmēru, jāņem vērā ne tikai iestādes, bet arī cietušā rīcība.

[14] Atlīdzināšanas likuma 7.panta trešajā daļā ir noteikts, ka mantiskais zaudējums ir arī zaudējums, kas saistīts ar administratīvā akta atcelšanu, iestādes faktiskās rīcības novēršanu vai tās seku likvidēšanu, zaudējuma samazināšanu vai likvidēšanu. Mantiskais zaudējums aptver arī izmaksas, kas saistītas ar juridisko palīdzību. Šīs izmaksas atlīdzina Ministru kabineta noteiktajā kārtībā, nepārsniedzot Ministru kabineta noteikumos paredzēto apmēru.

No citētās tiesību normas secināms, ka administratīvā akta atcelšanas gadījumā privātpersona ir tiesīga prasīt atlīdzinājumu, kas saistīts ar izdevumiem par lietā saņemto juridisko palīdzību.

[15] No lietas materiāliem redzams, ka pieteicējs vēlas saņemt zaudējumu atlīdzinājumu Ls 400 apmērā, kas viņam nodarīti ar prettiesisko Rīgas domes Administratīvās komisijas 2005.gada 28.septembra lēmumu Nr.D5734-4 un 2005.gada 30.novembra lēmumu Nr.D5742-35 pieņemšanu, konkrēti, Ls 200 apmērā, kas apmaksāti par juridiskās palīdzības sniegšanu SIA „Juridiskais birojs „Jurex Plus”” un Ls 200 apmērā par SIA „Juridiskais birojs „Daugava”” sniegto juridisko palīdzību šajā administratīvajā lietā.

Tātad tiesai ir jāizvērtē vai starp iestādes prettiesiski izdotajiem administratīvajiem aktiem un pieteicēja norādīto mantisko zaudējumu pastāv tieša cēloņsakarība.

[16] No pieteikuma un iesnieguma par mantiskā zaudējuma atlīdzināšanu Rīgas domes priekšsēdētājam izriet, ka zaudējumus, kas pieteicējam radušies par juridiskās palīdzības sniegšanu Administratīvajā rajona tiesā lietā Nr.A42489305, apliecina 2006.gada 20.janvāra līgums Nr.02/05 ar SIA „Juridiskais birojs „Jurex Plus””. No pieteikuma un iesnieguma par mantiskā zaudējuma atlīdzināšanu Rīgas domei arī redzams, ka līgums ir pievienots pieteikumam *(lietas 12.lapa)* un iesniegumam. Administratīvās apgabaltiesas tiesas sēdē pieteicējs uzrādīja lietas materiāliem pievienoto līguma oriģinālu, 2006.gada 1.aprīļa pieņemšanas - nodošanas aktu un 2006.gada 1.aprīļa kvīti Nr.59031, kas pieteicēja ieskatā apliecina pieteicējam radušos materiālos zaudējumus saistībā ar juridiskās palīdzības sniegšanu Administratīvajā rajona tiesā lietā Nr.A42489305.

Iepazīstoties ar tiesas sēdē uzrādītā līguma oriģinālu *(lietas 55.lapa)* Administratīvā apgabaltiesa konstatē, ka Līgums Nr.10 par juridisko pakalpojumu sniegšanu starp SIA „Juridiskais birojs „Jurex Plus”” un *G.Š.* ir noslēgts 2006.gada 1.aprīlī. Pieteicējs apgabaltiesas 2010.gada 1.jūlija tiesas sēdē apgalvoja, ka par 2006.gada 20.janvāra līgumu neko nezina un ka viņa rīcībā šāda līguma nav.

[17] Administratīvā apgabaltiesa konstatē, ka 2006.gada 1.aprīlī SIA „Juridiskais birojs „Jurex Plus”” kā izpildītājs un *G.Š.* kā pasūtītājs noslēguši līgumu Nr.10 par juridisko pakalpojumu sniegšanu. Saskaņā ar līguma 1.1.punktu pasūtītājs ir uzdevis, bet izpildītājs ir apņēmies sagatavot juridiska rakstura dokumentus. Savukārt līguma 4.1.punktā puses vienojušās par atalgojumu Ls 100 apmērā *(lietas 55.lapa).*

2006.gada 1.aprīlī parakstīts pieņemšanas-nodošanas akts, kas noformēts kā 2.pielikums pie 2006.gada 20.janvāra līguma Nr.02/05 par juridisko pakalpojumu sniegšanu. Ar pieņemšanas - nodošanas aktu puses apliecinājušas, ka pasūtītājs nodevis, bet izpildītājs saņēmis skaidrā naudā naudas summu Ls 100 kā atalgojumu par sniegtajiem juridiskajiem pakalpojumiem saskaņā ar līguma un vienošanās noteikumiem *(lietas14.lapa)*. Tai pat laikā no pieteicējam izsniegtās kvīts Nr.59031 ir redzams, ka 2006.gada 1.aprīlī pieteicējs ir veicis samaksu par juridiskajiem pakalpojumiem Ls 200 apmērā.

Vienlaicīgi apgabaltiesa konstatē, ka no 2006.gada 1.aprīļa pieņemšanas-nodošanas akta izriet, ka 2006.gada 23.janvārī ir parakstīta vienošanās, kas ir 2006.gada 20.janvāra līguma Nr.02/05 1.pielikums.

Pieteicējs apgabaltiesas tiesas sēdē nevarēja paskaidrot par 2006.gada 23.janvāra vienošanos, kas ir 2006.gada 20.janvāra līguma Nr.02/05 1.pielikums.

Izvērtējot lietas materiālos esošos pierādījumus, apgabaltiesa atzīst, ka ne no 2006.gada 1.aprīļa līguma, ne no 2006.gada 1.aprīļa pieņemšanas - nodošanas akta, kurš turklāt ir noformēts kā pielikums citam līgumam (2006.gada 20.janvāra līgumam Nr.02/05 par juridisko pakalpojumu sniegšanu), ne no 2006.gada 1.aprīļa kvīts Nr.59031, nevar secināt, ka juridiskā palīdzība pieteicējam sniegta tieši saistībā ar strīda izskatīšanu Administratīvajā rajona tiesā lietā Nr.A42489305. Tāpat apgabaltiesa no 2006.gada 1.aprīļa līguma nekonstatē, kādi juridiskie dokumenti, kā to paredz noslēgtais līgums, tika sagatavoti, jo pieteikums Administratīvajā rajona tiesā lietā Nr.A42489305 ir saņemts 2005.gada 22.decembrī, bet līgums Nr.10 par juridisko pakalpojumu sniegšanu noslēgts 2006.gada 1.aprīlī, proti, jau pēc pieteikuma iesniegšanas Administratīvajā rajona tiesā.

Apgabaltiesa, ņemot vērā, ka 2006.gada 1.aprīļa pieņemšanas-nodošanas aktā norādīta atsauce uz 2006.gada 20.janvāra līgumu Nr.02/05 par juridisko pakalpojumu sniegšanu un 2006.gada 1.aprīļa kvītī Nr.59031 norādīts summas apmērs Ls 200, uzskata, ka minētie dokumenti nav saistīti ar 2006.gada 1.aprīļa līguma Nr.10 par juridisko pakalpojumu sniegšanu izpildi.

Ņemot vērā šajā punktā konstatēto, apgabaltiesa secina, ka pieteicēja iesniegtie dokumenti nepierāda pieteicējam radušos materiālos zaudējumus, kas saistīti ar pieteicēja strīda izskatīšanu Administratīvajā rajona tiesā lietā Nr.A4248930.

[18] Administratīvā apgabaltiesa ir izprasījusi administratīvo lietu Nr.A42489305. No administratīvas lietas Nr.A42489305 materiāliem ir redzams, ka 2007.gada 25.janvārī, izskatot pieteicēja pieteikumu par Rīgas

domes Administratīvās komisijas 2005.gada 28.septembra lēmuma Nr.D5734-4 un 2005.gada 30.novembra lēmuma Nr.D5742-35 atcelšanu un zaudējumu atlīdzinājumu, pieteicēju tiesas sēdē, pamatojoties uz 2006.gada 8.marta ģenerālpilnvaru, kas izdota pie zvērināta notāra, pārstāvēja *V.K.* kā fiziska persona *(administratīvās lietas Nr.A42489305 50.lapa)*.

Administratīvajā lietā atrodas 2005.gada 22.decembra līgums Nr.8 par juridisko pakalpojumu sniegšanu, kas noslēgts starp SIA „Juridiskais birojs „Jurex Plus”” kā izpildītāju un pieteicēju kā pasūtītāju *(lietas 41.lapa)*. No lietas materiāliem ir redzams, ka pieteicējs ir lūdzis atlīdzināt šajā lietā materiālos zaudējumus, kas saistīti ar juridisko palīdzību, un pieteikuma papildinājumiem, kas iesniegti Administratīvajā rajona tiesā 2007.gada 17.februārī, ir pievienojis 2005.gada 22.decembra līgumu Nr.8 par juridisko pakalpojumu sniegšanu. Līdz ar to apgabaltiesa secina, ka minētais līgums uz to brīdi pēc pieteicēja ieskata apliecināja šos materiālos zaudējumus.

Savukārt Administratīvās apgabaltiesas 2010.gada 1.jūlija tiesas sēdes laikā pieteicējs iesniedza 2005.gada 26.decembra atcēlēja līgumu, kas noslēgts starp SIA „Juridiskais birojs „Jurex Plus”” kā izpildītāju un pieteicēju kā pasūtītāju. Saskaņā ar līguma 1.punktu līdzēji piekrīt pilnībā izbeigt savstarpēji 2005.gada 22.decembrī noslēgto līgumu Nr.8 par juridisko pakalpojumu sniegšanu ar 2005.gada 26.decembri sakarā ar to, ka līdzēji nav izpildījuši ar līgumu Nr.8 pielīgtās saistības *(lietas 63.lapa)*.

Ņemot vērā [16] - [18] punktos norādīto, nav konstatējams un saprotams, uz kāda līguma pamata pieteicējam ir sniegta juridiskā palīdzība administratīvajā lietā Nr.A42489305, tādēļ Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicēja iesniegtie dokumenti nepierāda pieteicējam radušos materiālos zaudējumus, kas saistīti ar pieteicēja strīda izskatīšanu Administratīvajā rajona tiesā lietā Nr.A42489305.

[19] Kā pierādījums mantisko zaudējumu esamībai Ls 200 apmērā šajā administratīvajā lietā, tiesai iesniegts 2007.gada 30.maija līgums par juridisko pakalpojumu sniegšanu, kas noslēgts starp SIA „Juridiskais birojs „Daugava”” kā izpildītāju un pieteicēju kā pasūtītāju *(lietas 15., 16.lapa)*. Saskaņā ar līguma 1.1.punktu pasūtītājs uzdod, bet izpildītājs apņemas izpildīt juridisku darbu – pārstāvēt pasūtītāja tiesības un intereses, kas saistītas ar mantiska zaudējuma, personīga un morāla kaitējuma atlīdzināšanu sakarā ar Rīgas domes Administratīvās komisijas 2005.gada 28.septembra lēmumu Nr.D5734-4 un 2005.gada 30.novembra lēmumu Nr.D5742-35. Sagatavot un iesniegt pasūtītāja vārdā valsts, pašvaldību iestādēs un visās tiesu instancēs juridiskos dokumentus (līguma 1.2.punkts) *(lietas 15.lapa)*. Līguma 4.1.punktā noteikts, ka pasūtītājs apmaksā izpildītājam atalgojumu Ls 200 apmērā.

No AS „Hansabanka” izsniegtās naudas iemaksas kvīts Ls 200 apmērā redzams, ka ailē „maksātājs” norādīts: „„Juridiskais birojs „Daugava”” SIA”, ailē „Saņēmējs” norādīts: „„Juridiskais birojs „Daugava”” SIA”, ailē „Pamatojums” norādīts: „Iemaksa kontā saskaņā ar līgumu par juridisko apkalpošanu *G.Š. /personas kods/*” *(lietas 19.lapa)*.

Administratīvās apgabaltiesas 2010.gada 1.jūlija tiesas sēdē pieteicējs paskaidroja, ka naudas iemaksas kvīti ir parakstījis pats. Naudas iemaksas kvīti aizpildīja banka, naudu Ls 200 apmērā bankā ir iedevis *V.V.*, kurš arī veicis maksājumu bankā.

Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka naudas iemaksas kvīts ir noformēta kļūdaini (maksātājs un saņēmējs viena un tā pati persona), bet, ņemot vērā, ka no kvīts ir konstatējams maksājuma mērķis un to, ka pieteicējs kā maksātājs ir parakstījis šo naudas iemaksas kvīti, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka iesniegtā naudas iemaksas kvīts apliecina, ka pieteicējs veicis samaksu SIA „Juridiskais birojs „Daugava”” par saņemtajiem juridiskajiem pakalpojumiem. Līdz ar to secināms, ka pieteicējs ir iesniedzis dokumentus, kas apliecina tieši viņa izdevumus, kas saistīti ar juridiskās palīdzības saņemšanu.

[20] Administratīvajā procesā fiziskajai personai ne vienmēr ir nepieciešami īpaši juridiskie pakalpojumi, jo pats process ir veidots tā, lai, cik vien tas iespējams, aizsargātu šīs personas tiesības. Proti, apstrīdētās normas un Atlīdzināšanas likuma 7. panta trešās daļas piemērošanas tvērumu nosaka objektīvās izmeklēšanas princips, tāpēc iespēja atmaksāt atlīdzību, tostarp to, kas attiecas uz juridiskās palīdzības izmaksām, tomēr var tikt ierobežota.

Satversmes 92. panta trešā teikuma tvērums attiecībā uz apstrīdētās normas un Atlīdzināšanas likuma 7.panta trešās daļas piemērošanu šajā gadījumā ir vērtējams, ņemot vērā administratīvajā procesā piemērojamo objektīvās izmeklēšanas principu. Proti, saskaņā ar APL 103. panta otro daļu tiesa administratīvajā procesā, pildot savus pienākumus, pati objektīvi noskaidro lietas apstākļus un dod tiem juridisku vērtējumu. Savukārt APL 107. panta ceturtā daļa paredz: lai prasījuma robežās noskaidrotu patiesos lietas apstākļus un panāktu tiesisku un taisnīgu lietas izskatīšanu, tiesa dod administratīvā procesa dalībniekiem norādījumus un ieteikumus, kā arī savāc pierādījumus pēc savas iniciatīvas. Turpretim APL 150. panta ceturtā daļa nosaka: ja administratīvā procesa dalībnieku iesniegtie pierādījumi nav pietiekami, tiesa savāc pierādījumus pēc savas iniciatīvas.

Ņemot vērā likumā noteikto administratīvās tiesas aktīvo lomu tiesas procesā, pamatoti var uzskatīt, ka administratīvajā procesā tiesības saņemt atlīdzību par juridiskās palīdzības sniegšanu var tikt ierobežotas un tas nebūtu pretrunā ar Satversmes 92. pantu (*sk. Senāta 2007. gada 4. janvāra sprieduma lietā Nr. SKA-14/2007 18. punktu, www.at.gov.lv*). Tiesai nav pienākuma pilnā apmērā atlīdzināt pilnīgi visus ar juridisko palīdzību saistītos izdevumus, kas radušies, apstrīdot un pārsūdzot administratīvo aktu vai iestādes faktisko rīcību. Tiesai likums piešķir plašas tiesības izvērtēt atlīdzināmo zaudējumu apmēru un noteikt nevis pilnīgu, bet gan lietas apstākļiem atbilstīgu atlīdzinājumu. Tādējādi būtu pamatoti Satversmes 92. panta trešo teikumu interpretēt tā, ka tas piešķirtu administratīvajām tiesām tiesības lemt par apmēru, kārtību vai veidu, kādā privātpersona ir tiesīga saņemt atlīdzību par juridiskās palīdzības izdevumiem, kas radušies, vēršoties pret prettiesisku administratīvo aktu vai prettiesisku iestādes faktisko rīcību *(sk. Satversmes tiesas 2010.gada 11.jūnija lēmumu par tiesvedības izbeigšanu 8.punktu)*.

[21] Tātad administratīvajās lietās tiesā darbojas objektīvās izmeklēšanas princips, kas ievērojami samazina nepieciešamību pēc juridiskajiem pakalpojumiem, jo tiesa pati objektīvi noskaidro lietas apstākļus un dod tiem juridisku vērtējumu, dod administratīvā procesa dalībniekiem norādījumus un ieteikumus, kā arī savāc pierādījumus pēc savas iniciatīvas. Tādā veidā aizsargājot šīs personas tiesības. Līdz ar to administratīvajā procesā fiziskajai personai ne vienmēr ir nepieciešami īpaši juridiskie pakalpojumi.

Tiesa uzskata, ka, lemjot par to, vai ir atlīdzināmi mantiskie zaudējumi par saņemto juridisko palīdzību, izvērtējams, vai konkrētā lieta ir sarežģīta.

No administratīvās lietas Nr.A42489305 materiāliem redzams, ka tiesas sēdē atbildētājas pārstāvis atzina pieteicēja pieteikumu par pamatotu daļā par pārsūdzēto lēmumu atcelšanu. Šādos apstākļos nevar atzīt konkrēto lietu par sarežģītu, kas prasītu privātpersonai īpašas profesionālas zināšanas, lai realizētu savu aizstāvību. Arī konkrētajā lietā pieteicējs tika nodrošināts ar tulku, kā rezultātā pieteicējs varēja pats īstenot savu aizstāvību, izmantojot APL 145.pantā noteiktās pieteicēja procesuālās tiesības. Tādējādi arī apstāklim, ka pieteicējs ir Krievijas Federācijas pilsonis, nav izšķirošas nozīmes lietā. Tiesa ņem vērā, ka, sagatavojot un iesniedzot pieteikumus Rīgas domē un tiesā par mantisko zaudējumu atlīdzināšanu, ir nepieciešamas juridiskas zināšanas un latviešu valodas prasmes, kuru pieteicējam nav. Tāpat tiesa ņem vērā acīmredzamu nesamērību atlīdzinājumā par saņemtajiem juridiskajiem pakalpojumiem Ls 200 (Ls 400), jo pieteicējam ar Rīgas domes Administratīvās komisijas 2005.gada 28.septembra lēmumu Nr.D5734-4 piemēroja naudas sodu Ls 50 apmērā. Apgabaltiesa uzskata, ka pieteicējs, izvēloties attiecīgo juridisko palīdzību, ir pats vainojams pie nesamērīgiem mantiskajiem zaudējumiem, kas viņam ir radušies.

Tai pat laikā apgabaltiesa noraida atbildētājas argumentu, ka pieteicējs nav darījis visu iespējamo, lai zaudējumu novērstu vai samazinātu, jo pieteicējs nav iesniedzis Rīgas domes Administratīvajai komisijai visu nepieciešamo informāciju un pretēji apgalvojumam, ka dzīvesvieta ir citur, nav varējis uzrādīt izziņu, kas apliecina šo faktu (izziņa par deklarēto dzīvesvietu tika iesniegta tikai tiesā). Atbildētājai nebija pamata atkārtoti pārbaudīt informāciju, kas tika fiksēta Rīgas pilsētas Īres valdes 2005.gada 2.septembra protokolā Nr.18 par administratīvo pārkāpumu, jo protokola paraksta daļā pieteicējs pats ar savu parakstu ir apliecinājis protokolā sniegtās ziņas, tātad faktiskās un deklarētās dzīvesvietas adresi. Pirmkārt, apgabaltiesa nekonstatē, ka pieteicējs pats ar savu parakstu ir apliecinājis protokolā sniegtās ziņas. Pieteicējs ir parakstījies zem saviem rakstveida paskaidrojumiem krievu valodā. Otrkārt, protokola ailē - pārkāpēja paraksts - nav pieteicēja pašrocīga paraksta. Apgabaltiesa uzskata, ka atbildētājai, konstatējot, ka pieteicējs nav ieradies uz Administratīvās komisijas sēdi, vajadzēja pārbaudīt, vai pieteicējam pienācīgā kārtā ir paziņots par lietas izskatīšanas laiku un vietu. Un tikai tad, ja atbildētājs ir pārliecinājies, ka aicinājums uz Administratīvās komisijas sēdi pieteicējam ir nosūtīts uz deklarēto dzīvesvietu, proti, deklarētā dzīvesvieta sakrīt ar protokolā par administratīvo atbildību norādīto dzīvesvietu (ja nesakrīt, tad paziņojums par Administratīvās komisijas sēdi ir nosūtāms uz deklarēto dzīvesvietu), varēja

izskatīt lietu par pieteicēja saukšanu pie administratīvās atbildības bez pieteicēja klātbūtnes. Tādējādi apgabaltiesa uzskata, ka iestāde pati nav izdarījusi visu, lai pieteicējs tiesiskajās attiecībās ar valsti būtu sasniedzams.

Ņemot vērā šajā punktā norādīto, pieteicēja prasījums par mantisko zaudējumu atlīdzināšanu ir apmierināms daļēji - Ls 50 apmērā.

[22] Pieteicējs apelācijas sūdzībā ir lūdzis izsaukt lieciniekus SIA „Juridiskais birojs „Jurex Plus”” valdes locekli *V.K.*, kurš varētu liecināt, ar kādu mērķi SIA „Juridiskais birojs „Jurex Plus”” tika pārskaitīti Ls 200.

Pirmkārt, no 2006.gada 1.aprīļa līguma 3.3.punkta un pieņemšanas - nodošanas akta izriet, ka nauda Ls 100 apmērā ir saņemta no pieteicēja skaidrā naudā. Otrkārt, apgabaltiesa uzskata, ka nav iespējams ar liecinieka liecību pierādīt, ka pieteicējs ir samaksājis Ls 200 par saņemtajiem juridiskajiem pakalpojumiem SIA „Juridiskais birojs „Jurex Plus””, ja iesniegtie dokumenti ir pretrunīgi un liecina par pretējo.

[23] *G.Š.* par apelācijas sūdzības iesniegšanu ir samaksājis valsts nodevu Ls 10 apmērā *(lietas 44.lapa)*. Tā kā administratīvā pārkāpuma lietās valsts nodeva par apelācijas sūdzības iesniegšanu nav maksājama, *G.Š.* saskaņā ar APL 125.panta pirmās daļas 1.punktu un šā panta otro daļu viena gada laikā no valsts nodevas samaksāšanas ir tiesības lūgt atmaksāt valsts nodevu.

[24] APL 93.panta ceturtā daļa (redakcija, kas ir spēkā kopš 2009.gada 1.janvāra) noteic, ka prasījumu atlīdzināt zaudējumu vai kaitējumu, kas nodarīts ar tādu administratīvo aktu vai faktisko rīcību, kurai likumā noteikta īpaša pārsūdzēšanas kārtība, izskata tādā pašā kārtībā, kāda noteikta attiecīgā administratīvā akta vai faktiskās rīcības izskatīšanai tiesā.

LAPK 286.^{14}pants noteic, ka apelācijas instances tiesas spriedums administratīvā pārkāpuma lietā nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

Pieteicējam ir daļēji apmierināts pieteikums par zaudējumu atlīdzinājumu, kas viņam nodarīti ar prettiesisko Rīgas domes Administratīvās komisijas 2005.gada 28.septembra lēmumu Nr.D5734-4 un 2005.gada 30.novembra lēmumu Nr.D5742-35 pieņemšanu. Minētie lēmumi ir pieņemti administratīvā pārkāpuma lietā. Tā kā apelācijas instances tiesas spriedums administratīvā pārkāpuma lietā nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā, tad arī apelācijas instances tiesas spriedums zaudējumu atlīdzinājuma lietā, proti, šajā lietā nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

Administratīvā apgabaltiesa secina, ka arī pieteicēja prasījums par zaudējumu atlīdzināšanu bija izskatāms tikai pirmās instances tiesā, kuras nolēmums tālāk nav pārsūdzams un ir atzīstams par stājušos spēkā.

[25] Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesas spriedums nav tiesisks un pamatots.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307. un 309.pantu, Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa 286.[14]pantu, Administratīvā apgabaltiesa

nosprieda:

daļēji apmierināt *G.Š.* pieteikumu.

Uzlikt pienākumu Rīgas domei atlīdzināt *G.Š.* mantiskos zaudējumus Ls 50 apmērā trīsdesmit dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās.

Pārējā daļā *G.Š.* pieteikumu noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams un stājas spēkā tā sastādīšanas dienā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja	*(paraksts)*	S.Kanenberga
Tiesneses	*(paraksts)*	I.Amona
	(paraksts)	S.Zakrevska

NORAKSTS PAREIZS
Administratīvās apgabaltiesas tiesnese S.Kanenberga
Rīga, 2010.gada 22.jūlijā